

Dva projekty Povodí Moravy jsou ve finále environmentální soutěže

5.8.2025 - | Povodí Moravy

Hned dva projekty vybrala odborná porota mezi finalisty environmentální soutěže Adapterra Awards 2025. Projekt obnovy řeky Bečvy mezi obcemi Černotín, Ústí a Skalička a projekt navrácení řeky Svratky pod obcí Herálec zpět do historického koryta může ocenit i veřejnost hlasováním na webu soutěže.

Soutěž Adapterra Awards hledá inspirativní projekty, které pomáhají přizpůsobit města, domy a krajinu klimatické změně. V letošním roce posuzovala odborná porota 57 realizovaných projektů, z nichž vybrala nejlepších 18. Mezi ně patří i dva projekty Povodí Moravy – „**Povodní prověřená obnova Bečvy**“ a „**Navrácení Svratky do historického koryta**“. Oba dva realizované projekty byly záhy po svém dokončení prověřeny povodní v září loňského roku. „*Dříve patřila řeka Bečva kvůli úzkému korytu z hlediska povodní k nejrizikovějším v Česku. To se však díky revitalizaci a navrácení přirozeného prostoru změnilo a při zářijové povodni bylo povodňové ohrožení obcí Černotín, Ústí a Skalička výrazně nižší. Ostrou zkouškou prošla také řeka Svratka v obci Herálec. Zvolené řešení ochrany obce na úroveň dvacetileté povodně, které kombinuje technické prvky v obci a přírodě blízká opatření pod obcí, se téměř na centimetry shodovalo s reálným průběhem povodně, která přišla vzápětí po dokončení stavby,*“ popisuje generální ředitel Povodí Moravy David Fína.

Povodí Moravy se v soutěži uchází o ocenění v kategorii volná krajina. Které projekty odborná porota ocení se dozvíme 4. listopadu 2025 na celostátní konferenci věnované adaptacím na změnu klimatu. Do hodnocení se může zapojit každý. Veřejnost totiž může hlasovat v kategorii Cena sympatie. Hlasování probíhá na webu soutěže Adapterra Awards. Hlasovat je možné do 15. října. Soutěž Adapterra Awards patří mezi adaptační projekty Nadace Partnerství, která pomáhá lidem pečovat o životní prostředí.

Letos tak má Povodí Moravy opět možnost navázat na velice úspěšný projekt napojení odstavených ramen řeky Dyje, který v roce 2020 získal v soutěži Adapterra Awards nejvyšší ocenění jak u odborné poroty, tak u veřejnosti.

Povodní prověřená obnova Bečvy

Úkolem projektu bylo uvolnit Bečvu ze sevření v minulosti provedených vodohospodářských úprav a dát ji šanci navrátit se ke svým přirozeným procesům. Důsledkem revitalizace je lepší odolnost vůči povodňovým průtokům, a tudíž snížení povodňového ohrožení okolních obcí. V rozšířeném korytě dosahují povodně nižší hladiny a případný rozliv do krajiny probíhá pozvolně, bez ničivé energie. Navíc nedochází ani k nadměrnému transportu splavenin do nižších částí toku, kde by mohly omezovat účinnost povodňové ochrany. Výrazně je také sníženo riziko zimních povodní, které vznikaly nahromaděním ledových zátaras v úzkém říčním korytě. Široká říční niva efektivně ovlivňuje i celé mikroklima oblasti, a snižuje tak dopad období extrémních teplot.

Revitalizace řeky byla dokončena v roce 2022 a realizační náklady činily 386,9 mil. Kč. Financování zajistil Evropský fond pro regionální rozvoj prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí.

Navrácení Svratky do historického koryta

Obec Herálec chrání před povodní nová opatření, která kombinují přírodě blízké úpravy v podobě

rozvolnění řeky Svratky pod obcí a technická řešení přímo v obci. Realizovaná opatření řeší oba dva hydrologické extrémy – sucho i povodně. Problémy spojené se suchem jsou řešeny v části provedené pod obcí Herálec. Na úseku toku v původní napřímené délce 1 550 metrů byly vytvořeny meandry, tůňe a brody. Celková délka se prodloužila o 1 000 metrů, čímž bylo docíleno zpomalení odtoku vody krajinou a jejího přirozeného zadržení. Úpravy provedené v části koryta vodního toku přímo v obci zajišťují ochranu před povodní a reagují i na problémy spojené se suchem. Nově postavené ochranné zídky zajišťují požadovanou míru protipovodňové ochrany obce (Q_{20}). Mezi těmito zídkami se vine nově upravené koryto řeky Svratky, které má co nejpřirozenější charakter.

Projekt byl dokončen v roce 2023 a realizační náklady činily 56 mil. Kč. Financování zajistil Evropský fond pro regionální rozvoj prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí a státní podnik Povodí Moravy.

Povodí Moravy realizuje mnoho dalších adaptačních projektů. Mezi dokončené revitalizace státního podniku patří například revitalizace Trkmanky u Velkých Pavlovic, zmíněné napojení odstavených ramen Dyje či revitalizace vodohospodářského uzlu u Nedakonic. Aktuálně státní podnik provádí například rozsáhlou revitalizaci řeky Rudoltičky u Lanškrouna a jejich dvou přítoků a v měsíci srpnu zahájí také napojení dalších dvou ramen řeky Dyje v pohraniční oblasti. *„Řekám vracíme původní charakter, realizujeme přírodě blízká opatření a revitalizujeme řeky v povodí Moravy v místech, kde jsou taková řešení možná. Je ale důležité mít na paměti, že v osídlených oblastech není možné dělat stejná opatření jako v krajině. Podobné přírodě blízké úpravy jsou součástí komplexu opatření a musí být prováděny v souladu s opatřeními pro posílení vodních zdrojů. Bez nich postrádají smysl, neboť nenahrazují vodní zdroje,“* vysvětluje generální ředitel Povodí Moravy David Fína.

Obr.: Meandrující řeka Svratka v přírodě pod obcí Herálec

<https://www.pmo.cz/cz/media/tiskove-zpravy/dva-projekty-povodi-moravy-jsou-ve-finale-environmentalni-souteze>